

Stoj. Jajellouška
Kraków
Sw. Henry 19

טשענאכאזער צייטונג

פרייטאג 1. I. marca 1935
ליכט-צינדען 5.
פרייטאג 1. I. marca 1935

וועלן וועלן
דאמער-פאלטענס, קאסטימען א. ד. גל.
די דאמער-שניי.
וועלן קאליסקא 4.
צו גאנץ מעטיגע פרייזען.

Dr. Med. JAN TALIKOWSKI
b Starszy Asystent Sanatorium dla choro-
bó piersiowych im. D-rów Dłuskich
w ZAKOPANEM
przeprowadził się i ordynuje codziennie
przy ul. WASCHYNGTONA 22, 1 p.
od godz. 18-ej do 20-ej (6—8 wiecz.).

אגענטען, אקווייטאדען (קעס)
ווערען געוויכט
אפערטען אין רעדאקציע פאר 345.

FABRYKARNIA, PRALNIA CHEMICZNA
„KRYSZTAŁ”
ul. Berka Joselewicza 2.
מיר געמען אן צו וואסען קראגענס מיט לאנג-דויערענדע
שפיגל-גלאזן, אויך געמען מיר אן **כעמיש** צו רייניגען און
צו פארבעסערן אלע ארטען קליידער.
ספעציאליטעט: (1) פארבעסערן לעדערנע קורטקעס,
(2) דעטאשירען (ארויסנעמען) פלעקען און וואשען.
אכטונג: פלעקען ווערען ארויסגענומען אריין אן ארט

פארבערין און כעמישע וועשערין
„BENETA”
ב. יאסעלעוויטשא 11
(גענענאיער דעם געווענליכן פון דער
קאפעלשארט)
אונזער דער דייטונג פון אגאסטאליענס פון
דער כעמישער אינדוסטריע - שולע אין ווארשא
מיט לאנגעריגער פראקטיק
ספעציאליטעט:
(1) פארבעסערן לויט מוסטערן,
(2) דעטאשירען (ארויסנעמען) פלעקען און וואשען
אויפן ארט.
(3) כעמיש רייניגען און פארבעסערן קאפעלשארטען.
(4) וואשען שטייפער מענער-וועש מיט א
דויערהאפטען שפיגל-גלאזן.
די פרייזען בעדייטענד ערנידריגט.

אונזער חבר און פריינד **אברהם יאקובאוויטש**
צווייטען טיט פון זיין פאטער
נ"ע ליפמאן
דריקען אויס דעם טיטעסטען מיטגעפיהל
שמואל שאי, אהרן זעלקאוויטש, גאדל
סענדראוויטש, יעקב ראזענבלום, צבי שאי.
הערצליכסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פריינד
אברהם יאקובאוויטש צום טיט פון זיין
פאטער נ"ע
מאריץ שייפער, אהרן קרעפיצקי
וואלף לאזאוויטש.
אונזער פערזאנלעכע מיטגליד **אברהם יאקובאוויטש**
צום טיט פון זיין פאטער
ליפמאן נ"ע
שיקט זיין הערצליכסטען בילייד
דער סאטמארער פאראיין „מכבי”
אין וויעלן.
טיטעסטען מיטגעפיהל דריקט אויס
פנחס לוינסקי און פרוי.
השתתפות בצער
מביע יוסף שאי.
זיי געטרייסט אין זיין צער!
דוד שאי, דוד פייטלסאוויטש
ווייעלן.

וויזנער אפערטען-טרופע
פראש מיט: נחמה, ווינטער, קדיש, חאש.
קניא „אטלאנטיק”
לעצטע 2 פרעמיערעס:
פרייטאג 1 מערץ
9-30 אונטער
שבת 2 מערץ
4 נאכט.
שבת 2 מערץ
9-30 אונטער
צום דריטען מאל די אפערטע מיט 20 גומערן
געזאנג
דער אמעריקאנער ליטוואק
לעבענס בילד, וואס טשענסטאכאוו האט נישט פערשעסען
זינט 4 יאהר
די אייביגע מאמע
בילטעטען פון 50 גר. שוין צו בעקומען אין דרוקעריי פון ה' באטשאן, אלע 6.

פיעל נחת און פריינד ווינשען מיר אונזער פריינד **א. גרייצער** און פרוי צו דער חתונה
פון זייער ליבער טאכטער **יאדוויגא** מיט ה' **לויטעק פרידענבערג**
דעם יונגען פאר א הארציגען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט.
יוסף גאלדבערג און פרוי.
אונזער ליבערע פריינד און שותף ה' **אברהם גרייצער** און פרוי צו דער חתונה פון
זייער ליבער טאכטער **יאדוויגא** מיט ה' **לויטעק פרידענבערג** א הארציגען מזל-טוב און
פיעל נחת. דעם יונגען פאר-אייביגע צופרידענהייט.
מארוס געלבער און פרוי.
אונזער פריינד ה' **אברהם גרייצער** און פרוי צו דער חתונה פון זייער ליבער טאכטער
יאדוויגא מיט ה' **לויטעק פרידענבערג** אונזערע הארציגעסטע גליקוואנשען
דעם יונגען פאר-א גליקליכע צוקונפט.
דניאל דוילאווויטש און פרוי.
א הארציגען מזל-טוב. ווינשען מיר אונזער ליבערע פריינד **אברהם גרייצער** און פרוי
צו דער חתונה פון זייער ליבער טאכטער **יאדוויגא** מיט ה' **לויטעק פרידענבערג**.
דעם יונגען פאר-א גליקליכע צוקונפט
סאלאמאן גאנשעראוויטש און פרוי.
צו דער חתונה פון פרוי **יאדוויגא גרייצער** מיט ה' **לויטעק פרידענבערג**
א הערצליכען מזל-טוב די לעצטע ווינשען מיר פיעל נחת
סאמועל קאץ און פרוי
דעם ה' **אברהם גרייצער** און פרוי
צו די חתונה פון זייער טאכטער **יאדוויגא** מיט ה' **לויטעק פרידענבערג**
א הארציגען מזל-טוב
אבא ווינער און פרוי.

דבורה פויזנער
תנאים געשריבען
אין פעברואר 1935.
טשענסטאכאוו
צו דער תנאים פון אונזער ליבער טאכטער און שוועסטער **דבורה פויזנער**
מיט ה' **שמעלקע פאמערנאן**
אונזערע הארציגעסטע ברכות און א בליהענדע צוקונפט ווינשען
עלצערן און געשוויסטער.
צו דער תנאים פון מיין ליבערע זון
שמעלקע מיט פרוי **דבורה פויזנער**
מינע הארציגעסטע ברכות
מוטער הינדעל פאמערנאן, קאניעצפאל
מזל-טוב צו דער תנאים פון אונזער ליבערע ברודער און שוואגער **שמעלקע פאמערנאן**
מיט פרוי **דבורה פויזנער** זאל זייער לעבענס-העג זיין א גליקליכער און צופרידענער.
לייביש, ליפמאן, ישראל פאמערנאן און זייערע פאמיליעס,
מלכה מינץ און מאן, אברהם פאמערנאן און פאמיליע,
מירל און בלימעלע פאמערנאן.
צו דער תנאים פון אונזער שוועסטער-זון און קיין **שמעלקע פאמערנאן**
מיט פרוי **דבורה פויזנער**
א הארציגען מזל-טוב און א בליהענדע צוקונפט
ווינשען בריינדל זאמפער, ליבער גרינבערג און פרוי.
צו דער תנאים פון פרוי **דבורה פויזנער** מיט ה' **שמעלקע פאמערנאן**
ווינשען א הערצליכען מזל-טוב
עמנואל וויצענבלאט, פרוי און קינדער,
יואב וויצענבלאט און פרוי.

SUKNOPOL
Częstochowa, li-ga Aleja № 35, front
עמספיהל אויפן קומ. סעזאן די בעסטע
סחורות
אויף ראמען - מאנטלען,
הערץ-אנציגער, פאלטענס
צו די ביליגסטע פרייזען פון די בעסטע
פיליזער און טאמאשאווער פאבריקען.
איבערציגט איין!

פערסא יאקובאוויטש
טשענסטאכאוו
די הארציגעסטע ברכות שיקען זיי
מוטער און געשוויסטער, ווייעלן.
אונזער שוועסטער און שוועגערין **פערסע יאקובאוויטש** צו איהר פערלאנגט מיט ה'
גאדעל בענדעט א הארציגען מזל-טוב, זאל איין גליק און צופרידענהייט תמיד בעגלייטען.
מחלה און משום סקאוואנעק
אליעזר, גרשון און פייגה, ווייעלן.
צו דער תנאים פון פרוי **פערסע יאקובאוויטש** מיט ה' **גאדעל בענדעט**
גראטולירען הערצליך.
פאמיליע קאמינסקי
און פערסאנאל פון פרייז-אנשטאלט.
את שארי **גאדעל בענדעט** לבואו בבית האירוסין את העלמה **פערסע יאקובאוויטש**
הנני מאחל רוב אושר והצלחה
יצחק בענדעט, ווייעלן.

א הערצליכען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט צו דער פערלאנגט פון **שלמה משה**
אבראמאוויטש (ווייעלן) מיט פרוי **העלא גרינבוים** (וואסוואו) ווינשען
שוואגער פרוי גראסמאן און פרוי, לייזער כלפאק און פרוי,
אברהם אבראמאוויטש און פרוי, ווייעלן.
Z intencji zaślubin naszej kochanej siostry RÓŻKI GELBARD
z p. LEOENM GELBARDEM życzymy dużo szczęścia i radości
na nowej drodze życia.
SAMUELOWIE RAJCHMAN.

צו דער פערלאנגט פון אונזער שוועסטער-זון
פערליקס האראוויטש מיט פרוי **אדעלא זעלקאוויטש**
ווינשען פיעל גליק און אייביגע צופרידענהייט
משה גיימאן, פרוי און קינדער.
צו דער פערלאנגט פון אונזערע פריינד **פערלאנגט** אונזערע הארציגעסטע ברכות.
מיר **יעקב בירענהאלץ**, אונזערע פראסטמאן, יודל זאראוויטש,
בינע גאמלינסקי, דוד ארבעל.

צו דער תנאים פון פרוי **סאלא עפשטיין** מיט ה' **הירש לייב**
פערשטינסקי א הארציגען מזל-טוב און א בליהענדע צוקונפט. די לעצטע
פיעל נחת ווינשט
בנימין ווא-שאוויטש.
מיין פריינד **אברהמעלע עפשטיין** און פרוי צו דער תנאים פון זייער
טאכטער **סאלא** מיט ה' **הירש לייב פערשטינסקי** א הארציגען מזל-טוב.
דעם יונגען פאר א בליהענדע צוקונפט ווינשען
דוד פיליפאוויטש און פרוי.

צענטראלער יודישער האנדלער-פערבאנד אבט. אין טשענסטאכאוו.
שבת, 7. 2 מערץ פונקטליך 6 א זיגער
7 אונזער אין צווייטען טערמין **אין אייגענעם לאקאל**
אלע 12 קומט פאר
די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאנלעכע
טאג-ארדנונג: (1) ערשטונג. (2) וואהל פון א פארווער. (3) לעזען דעם פאר-
יעהריגען פראטאקאל. (4) טעטיגקייטס-בעריכט. (5) קאסע-בעריכט. (6) בעשטע-
טיגען דעם בודשעט אויפן יאהר 1935. (7) וואהלען פון א פערזאנלעכע.
(8) פרייע פארשלאגען.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe
„JAKOB GUTMAN” SPÓŁKA AKCYJNA
Oddział w Częstochowie, Piłsudskiego 35.
telefon 11-21.
Poleca ze składu:
Żelazo handlowe, przemysłowe i budowlane
Belki żelazne (tregry)
Blachę i bednarkę
Rury gazowe, wodociągowe i kotłowe.

Mani i Leonowi Rozynowi oraz Rodzinie
spowodu śmierci Ich nieodżałowanej
b. p. MATKI
składają wyrazy głębokiego współczucia
Edzia Broslerówna, Saul Altman,
Julek Bresler.

מאכען? (*

עס איז שוין אַ פּעסטגעשטעלט זאָל,
און יודען האבען לייעב טעאָטער מעהר
ווי די אומות העולם. אַ ייד וועט זיך
פאַר טעאָטער פשוט מקריב זיין, ער
וועט זיך רייטען, שטופען, שטיינען,
אוי אריינצוקומען אין היכל מן קונסט.
ווי דען אַנדערש קאן מען פערשטעהן
דאס, וואס ביי יעדער טעאָטער-פאַר-
שטעלונג שטופט מען זיך אוי, ווי עס
וואלט געווען אַ לעבענס-פראגע און אַט
טאקי דערפאר שטעל איך פעסט דעם
ללא, אז טעאָטער איז ביי יודען וויכ-
טיגער ווי ביי די אומות העולם.
טשענסטאכאווער יודען זענען גע-
בענטש מיט דעם, וואס זיי פערמאנען...
ישט קיין איינעם טעאָטער-געביידע,

זשורנאליסטיק איז נישט קיין פאך.
אויף דער ערשטער זיצונג פון שטאדט-
ראט האבען אויסער די סינדיקאט-

א סוף צו די פערלעגענע שטייערען.

בערבעט, פעררופענדיג זיך אויף די „זאלענעלע“ שטייערען? וואס קען העל-פען דאס פערקלענערן אנדערע שטיי-ערען מיט 50, 100 אדער 200 מיליאן זלאטעס, אויב עס בלייבען תמיד 600 אדער 700 מיליאן זלאטעס „זאלענעלע“ און ווידער האט דער שטייער-צאָהלער נישט קיין מנוחה.

ווייל מען לעזען די פראגע וועגען פערנעהם און פונאדערטיילונג פון די שטייערען, וויל מען דאס אלץ זאָל זיין רעאל און נאָרמאל, מוז מען קודם-כל מאכען די איינלייטונג דערצו און דאס איז—א סוף מאכען צו די פערלעגענע שטייערען.

דאס איז גארנישט א לייכטע זאך. מען מוז זיך דאָרעכענען קודם-כל מיט דער שטייער-עטיק, מען קאן דאך נישט דערלעגען, אז די וועלכע האבען נישט געצאָהלט, נישט געוואלט צאָהלען, גע-פונען דערויף פלערליי עצות, זאָלען איצט בעקומען א פרעמיע לובי די, וועלכע האבען שווער געהאָרעוועט און ערפילט זייער פליכט.

דער מינ. זאואדזקי האָט נישט פרעזידירט גענויער זיינע פראיעקטען, ער האָט בלויז ערקלערט, אז ער איז כמעט שוין פארטיג מיט דער פראגע ווי אזוי א סוף צו מאכען צו די פער-לעגענע שטייערען, אזוי, אז די וואס צאָהלען די לויפערנע שטייערען זאָ-לען נישט פיהלען די לאסט פון די פערלעגענע שטייערען.

דערין טאקע האַנדעלט עס זיך — זאנט די „גאָזאט פאָלסקא“ — אז די וואס צאָהלען איצט ערליך זאלען נישט פיהלען און נישט ליידען די חטאים, וואס זענען ענטשטאנען אַמאל דורך זיי, אדער גארנישט אינגאנצען דורך זיי, איז דאָך היינט שווערער צו צאָה-לען טויזנדע זלאָטעס ווי מיט עטליכע יאָהר צוריק, ווען די טויזנדע זלאָטעס זענען געווארען אויסגעמאָסען: דאָרף מען דעריבער וואַרענען ביז דער מי-ניסטער וועט קלאר מאַכען דעם אופן ווי אזוי ער וועט דאס דורכפיהרען, איצט האַנדעלט זיך בלויז וועגען פריג-צייט און אין דער הינזיכט טאָר דער ביישפּיעל פון פינאנס מיניסטער נישט בלייבען איינציג, פערלעגענע שטייערען קומט נישט בלויז דער מלוכה נאָך אויך די פלערליי פערזיכערונגס-אג-שטאַלען און די מאַניסטראטען. נישטאָ קיין שום סיבה צוליע וועלכע די „אוי-בועפיעטשאַלינע“ אָדער דער מאַניס-טראט זאָל זיין פריויליגירט לגבי דער מלוכה-קאסע און דעריבער דאָרף די פראגע וועגען ליקוידירען די פערלע-גענע שטייערען, געלעזען ווערען אין דער גאנצער פרייט און אַרומנעהמען אלע אָהן אינסאנאם שטייערען.

די פראגע וועגען פערלעגענע שטיי-ערען איז שוין פילע מאל בעהאַנדעלט געווארען דורך די געהעריגע ווירט-שאפטליכע פאָקטאָרען און נישט איי-נמאל שוין איז געווארען אַנגעזאגט, אז אין דער הינזיכט וועט פארקומען אַ פאָקטאָר ענדערונג. די ביכער אין די שטייער-אַמטען ווערען „געשוואַלען“ און גראַד אין די יאָהרען פון קריזיס ווערט דער שטייער-צאָהלער געמאָסערט מיט פערלעגענע שטייערען, וועלכע שווערען דער גאָרמירונג פון ווירט-שאפטליכע לעבען.

פרייע וואָך האט מען געהערט וועגען דעם קאָנקרעטע ווערטער פון פינאנץ-מיניסטער, אז די דאזיגע זאָך איז איצט באמת רעאַל, בעווייזט אויך דער אַרטיקל אין איינעם פון די לעצ-טע נומערן פון דער „גאָזעט פאָלס-קא“, וועלכע בעהאַנדעלט אויספיהרליך די פראגע וועגען „פערלעגענע שטיי-ערען און שרייבט צווישען אנדערע:

— מען דאָרף היינט בעגריפען די ערקלערונג פון מיניסטער זאואדזקי בנוגע די פערלעגענע שטייערען. מיט דער דאזיגער ערקלערונג האט דער מיניסטער געטראָפּען אין אַנגעוועהטע-סטען ווינקעלע פון דער פינאנץ ווירט-שאפט. מען דאָרף די פראגע פון די פערלעגענע שטייערען ווי אַמאָסעלסטען און גרינדליך ליקוידירען, ווייל די פערלעגענע שטייערען פאָרלאזירען די ווירטשאפטליכע ענערגיע. דורך דער לאסט פון די אַמאָליגע בעגאנגענע און נישט בעגאנגענע חטאים, האבען זיך אויטאָמאטיש געשאפּען פיראמידען, וועלכע שטערען אין דער ארבייט. אָהן דער ליקוידירען פון די פערלעגענע שטייערען פאָרלאזירען די ווירטשאפט-ליכע ענערגיע. דורך דער לאסט פון די אַמאָליגע בעגאנגענע און נישט-דייטשעלע פיראמידען, וועלכע שטערען אין דער ארבייט. אָהן דער ליקוידירען פון די פערלעגענע שטיי-ערען לאָזט זיך נישט מאכען קיין שום ענדערונג אויפ'ן געביעט פון ענטלאסט-דייטשעלע חטאים, האבען זיך אויטאָ-קוטאָר ביי איהם צונעמען דאס אי-אין אַנדערען, בלויז פאר 20 טויזענד, וואס זענען בעקומען קיין איי, איז די פראַבלעם געלעזט. און די פערלעגענע, נייטסיגען צענטער“ איז, דוכט זיך, אין דייטשלאנד נאָך שטאַרקער, ווי אין אנדערע מקומות.

פ. ק.

אַלטע היים, אין וועלכער ער מוז בליי-בען פעסט פערוואַרצעלט.

מ'קען דאָך אבער נישט לייקענען, אז ארץ ישראל איז עפעס מעהר, ווי א ישוב פאר דער צאָהל יודען וואָס בעוואוינען איהר, נאָר איז אַנאָיגע-אָרטיגער היסטאָרישער פאָקטאָר פאר'ן גאנצען יודישען פאָלק, וועלכער בויעט דעמאָניגען בנין ציגלעלע צו ציגלעלע און פיהלט אינסטינקטיוו, אז דאָרט וועט זיין עפעס אַ מיין פיוזשע, צי גייסטיגע, צי גאָר מיסטישע פעסטונג פאר יודען—אין אַ געוויסען זינען איז עס שוין איצט.

דאָס איז, מיט אַלע שאַטענייטען, מיט אַלע אונזערע פרעסענטיס — די ציוניסטישע לעזונג.

די צייט וועט גאָרמירען די פער-העלטישען צווישען ציון און גלות. האָט לעבען וועט מסתם אויסגלייכען איצטיגע מיספערשטענדנישען און אויפ-קלערען פערשידענע אומקלאָרקייטען. שוין איצט, ביי די ערשטע פּראָקטישע טריט, זעהען מיר דעם געוואָלדיגען מהלך וואָס די בעוועגונג האָט געמאכט זינט הערצאָלס אינציאטיוו; מיר זעהען ווי די, וואָס שווערען ביי הערצאָלס פאָהן, שטעהען ווייט פון רודער און קענען זיך נישט דערשלאָגען צו דער מאכט, און ס'איז נאָך אַ גרויסער סקס, צי וויער פאָהן איז טאָקע אַנציעלע הערצאָליאנישע. אַט האט דאך הערצאָל נישט געוואוסט פון קיין ציוניסטישער קולטור, וועלכע איז איצט געוואָרען כמעט די הויפט-אקס אין דער בעווע-גונג, ווער ווייט, וועלכע שינוים ס'ווע-לען נאָך פאָרקומען אינ'ם דאזיגען פרט און אין פערשידענע אַנדערע פרטים.

אבער אז די צוויי ווערטער „ציו-ניסטישע לעזונג“ פאָרען זיך צוזאמען און קענען זיין פרוכפערדיג, דאָס איז שוין קיין פסק נישט. ציוניזם גיט אַנאָ-אייגענאָרטיגע לעזונג פאר אַלע יודען און פערט נאָך פאָר די יודען פון דייטשלאנד, וועמען דער גאנצער פאָלק האט, צוליב דער שאַרפֿקייט פון זייער פּרין, געגעבען אַזאָ גרויסען קרבן, צוויי-בענדיג אַ פּופּעלען טויזענד יודען אין אַנדערע לענדער, צו פערלעגען זיך ווייטער אין זייערע שרעקליכע סיטווא-ציען, כרי צו געבען אַ פּלאַץ פאר דייטשע עוילים, זיי, די דייטשע יודען, מווען בלייבען אין גלות, ווי אַלע איבריגע יודען, אבער דער רעצעפט פון דער „ציוניסטישער לעזונג“ וועט אויף זיי ווירקען מיט אַ שטאַרקען כוח, ווי זיי האָבען זיך פריהער געקענט פאָרשאַע-לען.

ס'איז אמת, וואס ווייזמאן האט דע-מאָלט געזאָגט, מיר זעהען עס איצט בחוש. 40 טויזענד יודען לעזענען אַר-בערגעוואַרפֿען געוואָרען פון איין גלות

די ציוניסטישע לעזונג פאר די דייטשע יודען.

ערען מסתמא אַריבער 300 יאָהר, — אַ צו לאַנגזאָמע גאָלדע, פונדעסטוועגען, אויב מיר זאָלען זיך צוהערען צום מעכטיגען רעזאָנאַנס, וואס די עליה האט ארויסגערופען, אינ'ם גאנצען פאָלק און אויך ביי אַנדערע פעלקער, בעק-מען מיר די פאָרשטעלונג פון אַ גראַנ-דיעזען היסטאָריש-נאציאָנאַלען ווערק, וואס אַזוינס איז נישט געווען אין משך פון די 2 טויזענד יאָהר נאָכ'ן חורבן, וואס גלייכט זיך אויס אין זיין פעולה אין רושם צו דער רויזער מיליאָנען-עמיגראַציע קיין אַמעריקא און שטייגט איהר נאָך איבער מיט דער ציעלע-וואוסטקייט און אַרגאָניזירטער פּלאַנמע-סיגקייט.

דאס לעבען לערנט אונז צו פער-שטעלן דעם בעווייז פון דער ציוניס-טישער לעזונג אַנדערש, ווי ס'האָבען עס פערשטאַנען פריינט און פיינד. עס ווערען נישט געלעזט די אינדיוידועלע צרות פון די מיליאָנען יודען, ס'ווערט אויך נישט געלעזט די צרה פון דער גייסטיגער יודישקייט, ס'ווערט אבער געשאפּען אַ יודישער מלוכה-אַרטיגער ישוב (נאציאָנאַלע היים), וואס שטראָהלט אויס פון זיך טרייסט, דערמוטיגונג, האַפּנונג, בערהויגונג, בעגייסטערונג, בוינערליכע דערנעהנטערונג, גאָציאָ-נאַלע דערהויבונג צווישען יודען אין אַלע לענדער פון דער גאנצער וועלט.

די מלוכה-אַרטיגקייט פון ישוב איז נישט קיין פּראָזע, נאר אַ שטיק לעבען. ס'נעמט נישט מכה אַ קרוין מיט אַ טראָן מיט אַ צעפטער. ס'שמידט זיך אַבער אַנאָיגענע עקאָנאָמיק מיט אַנאָ-עקספּאָרט און אימפּאָרט, מיט אַ נא-טירליכער געצוואנגענער פערבינדונג מיט אַנדערע לענדער, ווי למשל, מיט פוילען און אפילו אויך מיט דער פער-שאַלטענער באַקאָפּירטער דייטשלאַנד! אפילו מיט אַנאָיגענעם יודישען האַנ-דעלס פּלאַט, וואס וואַקסט אין אונזערע ארבעטן.

ס'קומט אונז אויס בעקעמפּען דעם ציו-שטאַרקען רעזאָנאַנס, וואָס דאָס ציו-ניסטישע ווערק בעקומט ביים יודישען פאָלק, די צו גרויסע האַפּנונגען, וואָס מיר לייגען אַרויף אויף אַרץ-ישראל, פערוואַהרלאָזענדיג דערביי אונזערע בלוטיגסטע אַנטערעסען אין די אַלטע היימען, און מיר האַלטען, אז ס'איז אַ הייליגער חוב אויף איסליכען יודען, וואס קען בלייבען נישט פער'שיכור'ט פון שמחה און נצחון, אז ער זאָל גוט אַפהיטען זיין איצטיגע פּאָזיציע און העלפּענדיג בויען די נאציאָנאַלע היים, אויף קיין גרע נישט פערנעסען די

באָלד, ווי ס'איז אויסגעבואַכען די יודישע טראגעדיע אין דייטשלאַנד, האט פּראָפ. ח. ווייזמאן אַרויסגעלאָזט דעם לאַזונג, אז דער פּראָבלעם פון די דייטשע יודען דאָרף בעקומען אַ ציו-ניסטישע לעזונג.

דאמאלס האבען מיר בתמימות גע-פרענט: ווי קען עס געמאָלט זיין אַ ציוניסטישע לעזונג אז סך-הכל וועט דאָך אַ קליינער פּראָצענט פון די דיי-טשע יודען אַרויסוואַנדערען פון לאַנד. די איבריגע וועלען מווען בלייבען אין היטלער'ס גלות און בלויז אַ טייל פון די אַרויסגעוואַנדערטע וועלען קענען אַריין אין אַרץ-ישראל—חיינט וואס איז דאָ שייך אַ ציוניסטישע לעזונג?

אויסגעלאָזט האט זיך, אז אונזער השבון האט געשטימט, אבער נישט אונזער געדאַנק. פון די 600 טויזענד יודען אין דייטשלאַנד האבען טאקי בלויז 60 טויזענד (10 פּראָצענט) עוקר געווען פון לאַנד און פון די 60 טויזענד פליטים האבען בלויז 20 טויזענד (33 פּראָצענט) זיך געצוועגט אין אַרץ-ישראל. גענויער קאן מען זאגען, אז אַנאָרף 3 פּראָצענט פון די דייטשע יודען האבען זיך געצוועגט אין אַרץ-ישראל אין משך פון די לעצטע 2 יאָהר.

דאס איז נישט קיין סך און דאָך איז די לעזונג פון דעם פּראָבלעם אַ ציו-ניסטישע.

דאס דערמאנט אונז אַ משה פון חומש, ווען דער „אטפּסוף“ האט גע-פאָדערט פלייט, האט משה געטענה'ט צוגאָט: „סטייט, דאס פאָלק בעטרעפט דאָס 600 טויזענד מאָן (קעני ווי די יעצטיגע צאָהל אין דייטשלאַנד...) ווי קען מען זיך אַנצוטייגען מיט פלייט!“ דער סוף איז געווען, אז געגע-סען פלייט האט מען טאָקי בלויז איין טאָק, די ווייטערדיגע יאָהרען האט מען געמוזט אויסקומען מיט יענעם „לחם הקלוק“, דעם מן, אַבער דער פּראָבלעם פון פלייט איז געלעזט גע-ווארען...

האָר די לעצטע צוויי יאָהר האבען אונז געשינפֿאָליך געזינען דעם מהות פון דער ציוניסטישער לעזונג פאר דעם יודישען פּראָבלעם בכלל און פאר דעם דייטש-יודישען פּרטי. פאר די דאזיגע צוויי יאָהר האט אַנאָרף 150 טויזענד יודען זיך געצוועגט אין אַרץ-ישראל, דאס בעסערע סך-הכל איין פּראָצענט פונ'ם גאנצען יודישען פאָלק, ווען מען זאָל רעכענען מ'ס'ן זעלבען טעמפּאָ אַריבערצופיהרען אַלע יודען קיין איי, צוזאמען מיט'ן צוואַקס, אויב דאס זאָל מעגליך זיין, וואָס געהאָרט דיי-

האָב איך געזוכט צווישען די געסט אונזערע אינטעליגענטע פּאָליעקעס, די שמענדריקעס און שמענדריקובנעס און זיי נישט געפינען, כאָטש ס'האט דאָנ-קען גאָט נישט געפעהלט קיין עולם, נאָר די שמענדריקעס זענען נישט גע-ווען, האב איך זיי אַנגעהויבען זוכען, וואו געפינען זיי זיך און אז מען זוכט געפינט מען, ביז איך האָב זיי גע-פאָט.

אין טשענסטאָכאָו האט זיך געפּענעט אַ ציקעריגע אונטער'ן נאָמען: „איי-ראַ-פאָ“, טראַכט מען דאָרט אויס פערשי-דענע אַטראַקציעס, כדי אַריינצוהייען דעם עולם, מאַכט מען אייגנאָל אַ בענעפיט פון אַרקעסטער, אַ צווייט מאָל אַ „קאָנקורס פיענקאָשטשי“ א. ד. גל. — אַט דאָרט וועט איהר זיי טרעפּען אַנווערע שמענדריקעס, ווי אויך די חסידישע טעכטער, אַט דאָרט איז זייער ריכטיגער פּלאַץ, דאָרט פיה-לען זיי זיך אין זייער אייגענער הויט, דאָרט שטורמען זיי אויס זייער טעמ-פּעראַמענט; דאָרט, וואו ס'איז פרעמד דער יודישער גייסט, וואו ס'איז נישט פערנאָן קיין אַבשיין פון יודישער קול-טור — דאָרט וועט איהר זיי געפינען אונזערע פּאָליעקעס, מיט די ליעבע שיינע ערצינגענע שקצים, אַבער אין יודישען טעאַטער, אַ יודישע פּאַרלע-זונג, אַ יודיש בוך-חסידיילה.

איך שוטה האב זיי געוואלט זעהען אין יודישען טעאַטער —

אַט וואו זיי זענען געווען...

לויטן

געפינט זיך אַ יודען-העצערש אַרטי-קעל, וואס פּרעדיגט איהם עוקר מן השורש צו זיין. צי זענען מיר יודען טאָקי שוין אזוי געפאָלען, אז צוליעב רעקלאָמע וועלען מיר פערציכטען אויף די עלעמענטאַרע בעגריפען פון יודישען כבוד?

צום „גאָנעץ“ האב איך גאָרנישט. זיין פאָפּולאַריטעט נעמט ער דערפון, וואס ער איז אַ יודענפּרעסטיש צייטונג און אויב יודען קומען און גיבען איהם פעטע אַנגאָנסען, פאָרוואָס זאָל עס זיי נישט אַנגעמען. אדרבה, ער דאָרף דער-פון צופרידען זיין, ווייל דאמאלס ווערט דאָך מקיים זיין אַנטיסעמיטישע תורה, אז יודען זענען אַ מינדערווערטיג פאָלק, אז וואס מעהר מען שפייט זיי אין פנים, אַלץ מעהר לעקען זיי זיך אונטער, וואריא — די אַנגאָנסען, וואס יודען גיבען איהם גאנצע קופּעס, זאָלען מיר אבער די דאזיגע ה"ה — איך וויל זיי נישט אַנרופּען ביים נאָמען — ערקלערען, ווי אזוי קאנען זיי ביי זיך פוילען, אז צוזאמען מיט די דאזיגע העסליכע אַנפאָלען אויף יודען, זאלען זיך אויף דער זעלבער קאָלומע געפיה-נען זייערע אַנגאָנסען.

זאָנט וואס איהר ווילט, איך קאן זיך נישט אויף אַזעלכע זאכען, איך וואָלט דאס גערן געוואלט פערשטעהן...

אַט וואו זיי זענען געווען... די לעצטע וואָכען האבען מיר גע-האָט זעהר שיינע יודישע טעאַטער-פאָר-שטעלונגען יענע וואָך-איראָ קאמינסקא און די וואָך-די הערליכע טרופּע פון קדיש-כאָש.

בייטסלאָז. אזוי זענען אַוועק עטליכע טעג. דאס פערדיל דאָרף אַבער עסען; דער פורמאן מיט'ן ווייב און קינדער הא-בען זיך שוין אויסגעלערנט הונגען פון אַלטע צייטען, נאָר אַ פערד בלייבט אַ פערד, צי עס אַרבייט יאָ אָדער נישט, וויל עס עסען, שטעלט עס אויס אַ פאַר גרויסע פערדישע אויגען, ווי ס'וואָלט געפּרעגט: בעל-הבית, וואָס וועט זיין, ווי לאנג איז דער שיעור צו הונגען? דער בעל-הבית ווייסט איהם אַבער נישט וואָס צו ענטפערען, קוקען זיי זיך ביינע אָן — דער מענטש און דאָס פערד און לאָזען אַרויס אַ שווערען זיפּץ, ווי איינער זאָגט: זעה מיר זענען ביידע אויף צרות, אזוי ווי אין פסוק שטעהט: אדם ובהמה — סיי דער מענטש און סיי די בהמה ליידיען הונגער, אויב מען נעמט ביי זיך אַוועק די מעגליכקייט צו אַרבייטען און פער-דינען.

אַט אזוי האט דער גורל זיי ביידע געטראָפּען דעם מענטשן און זיין פערד. איך וויל דאס פערשטעהן. דער „גאָנעץ“ איז טאָקי איינע פון די פערשרייטסטע צייטונגען אין אונ-זער שטאָט און אויב מען גיט דאָרט אַנאָנאַנס, האט עס די געהעריגע וויר-קונג. דאס איז אַלץ אמת, זאָל מיר אַבער דערהויבט זיין צו פרענען, וואסערע איינדרוק מאַכט אויף אַזאָ יודישען אַנגאָנסען-געבער—ווער שמועסט, אז דאס איז פונקט אַ נאציאָנאַלער—ווען ער זעהט, אז אין שכונת מיט ווין אַנגאָנס,

ראַפּינירט. ער געהט נישט פסדר פון הויז צו הויז אָדער פון שטוב צו שטוב, גיין, ער גיט אַ שפּונג אַריין אין אַ שטוב און באַלד לויפט ער אין צעהנ-טען הויז ווידער אין אַ שטוב אַריין; דאס טהוט ער כדי מען זאָל זיך נישט ריכטען אויף איהם און זיך נישט בע-האַלטען.

אַט יענעם אַווענד האט דאס דער העלר פון ביינאָכט אויפ'ן אַלטען מאַרק אויסגעפיהרט זיין ראָלע...

אדם ובהמה — אַ מענטש און אַ פערד.

נישט בלויז מענטשן זענען אַר-בייטסלאָז, נאָר אויך פערד קאנען אַמאָל בלייבען אָהן פרנסה. ווער שמועסט — אַ יודיש פערד, האט אוראי דערצו שאַנסען און קען אפילו נישט האַפּען, אז מען זאָל עס פערשרייבען אין אַרבייטס-פערזענלעכע-ביוראָ, כדי ווען עס איז צו בעקומען שטיצע...

די מעשה שטעלט זיך פאַר אזוי: ביי אַ יודישען בעל-עגלה, וועלכער האָט פערמאָנט אַ ריטארקע מיט אַ פערד, האָט דער סקאַרב געמאָנט אַ חוב, און היות ווי אַרויספאָהרען אויפ'ן בית-עולם אָהין-און-צוריק קאָסט ביש-הכל 30 גראַשען האָט ער מסתמא נישט געהאָט צו פּענאַלעזען די שטייערען און מען האט איהם צוגענומען די רי-טארקע. האָט דער פורמאן געבעטען, געוויינט: נעמט מיר נישט אַוועק מיין וואַרשטאָט (ביי איהם איז די ריטארקע, ווי ביי אַ שניידער די מאַשינ), נאָר ס'האָט איהם גאָרנישט געהאַלפּען — דאָס פערדיל זיינס איז געבליבען אַר-

וואו ס'ווערען אַרויסגעפיהרט פערשידע-נע געשטאַלטען, וואס ברענגען אַריין אונורה אין אַלטען מאַרק ביינאָכט. אויך איך קען איך דערצעהלען וועגען אַזאָ געשטאַלט, וואס ברענגט אַריין אונורה ביי די מאַרק-איינוואוינער.

דאס איז דער נייער קאָנטראָלער פון סקאַרב, וועלכער האט השגחה אויף די סוחרים, צי זיי האבען נאר אויס-געקויפט אַטענענען, בעגלינגעס ער זיך נישט דערמיט, וואס ער קאָנטראָלירט בייטאָן און ווען ער כאַפּט יענעם ביי אַג'עבריהלע, נעמט ער איהם צו ס'בי-סעל סחורה, נאָר ער אַרבייט אויך ביי-נאָכט.

יענע וואָך איז דאס געווען, ס'איז שוין געווען שפּעט אין אַווענד, קום איך אין אַלטען מאַרק אַריין און זעה אַ געזעצטע מענטשן, וועלכע שטעהן ביים טויער און מרמלען עפּס. ווען איך האָב זיך געפּרענט וואס דאס בע-דייט, האט מען מיר דערצעהלט פאָלגענ-דעס:

דער דאזיגער קאָנטראָלער אַרבייט, ווי געזאָגט, זעהר שווער אַ גאנצען טאָג, כדי פעסטצושטעלען צי עמיצער האַנדעלט נישט חס ושלום מיט אַביסעל בייגענעל אָדער אַמעראַנצען אָהן אַ פאָטענעל, מילא, זיין צרות, וואס די דאזיגע „גרויסע סוחרים“ שטעהן אויס, איז אין לשער. איז דאס נאָך ווייניג, גיט זיך דער דאזיגער בעוואוסטער קאָנט-ראָלער אַ לאָז אַרויס אויף דער נאָכט אין אַלטען מאַרק און. פאָלעט פלוצים אַריין אין אַ שטוב קאָנטראָלירען די פאָטענען און מאַכען מאַכט ער דאס

וויזלונער נייעס.

שטענשטאכאוווער נייעס.

פון קרן קימת לישראל.

אין אונזער שטאדט וויילט שוין עט-ליכע טעג דער שלית פון קרן-קימת-דירעקטאריע אין ירושלים ח' יוסף דערעטשניסקי. די גרויסע אויפגאבע פון נאציאנאלע פאנדען אין איצטיגען מאמענט מוזען ענטשפערעכען די גענוג גרויסע און דער עיקר סטאגילע הכנות פון קרן קימת לישראל. — און דוקא צו סטאגיליזירען די הכנסות איז יעצט די אויפגאבע פון אלע עסקנים.

דער ח' דערעטשניסקי האט מיט גרויס ערפאלג אדורכגעפיהרט די דא-זיגע אויפגאבע אין א רייע שטענדט אין פוילען און יעצט האט ער אנגע-הויבן זיין ארבייט אין טשעכאסלאווא. שוין אנהייב וואך האט זיך אנגע-הויבען די אקציע פון זאמלען פער-פליכטונגען אויף א מינימום איינקונסט פון יעדער פושקע בעזונדער. די אקציע בעדייטעט נישט קיין נייע צווייג פון זאמלונג נאר א סטאגיליזאציע פון הויפט-צווייג פון קרן קימת לישראל פון די בלוי-ווייסע פושקע.

אין משך פון די געכסטע וואכען וועלען בעזוכט ווערען אויך פושקע-בעזייער, וועלכע וועלען דארפן דע-קלארירען דעם מינימום-אפגאבע פון דער פושקע. אויך די וועלכע קענען צוליעב פערשידענע סבות נישט האבען ביי זים אין שטוב א פושקע וועלען דארפן פערפליכטען זיך א חודש-אב-צאהל פאר גאלת הקרקע.

קימפונדע וואך וועט אדורכגעפיהרט ווערען אין אונזער שטאדט דער שבוע איי — די ראטשילד-אקציע מיט דער בעטייליגונג פון אונזערע אלע עסקנים און פריינד.

די איי-וואך איז איינגעארדענט יעצט אין דער גאנצער וועלט אויף צו שאפען די גרויסע סכומים אויף צו ערעמליכען דעם ק. ק. ל. די דערליי-וונג פון א בעדייטענדען שטח באדען פאר'ן כפר ראטשילד, אגאייביגען מא-נומענט פאר דעם, וואס האט גאנצ-מעט זיין גאנץ לעבען פאר גאנצ-אדמה, און אליין ערלייזט א דריטעל פון גאנצען יודישען באדען אין ארץ-ישראל.

צו אט דער דאזיגער אקציע ווערט אויפגעפארעט דאס גאנצע יודישע טשעכאסלאווא זיך אפצורופען ווי עס פאסט פאר דער אויפגאבע אין איצטי-גען מאמענט און דער גרויסער עליה וועלכע געהט קיין איי און וועלכע האט נישט אהן באדען קיין געזונטען און וועלכען עס איז יסוד.

דין וחשבון פאר'ן חודש שבט: פוש-קעס 307.48 זל, נדרים 5 זל, אקציע (ט"ו בשבט) 141.59 זל, חגיגה 15.50 זל, מארקעס 26.30 זל, כפר-המכבי 25 זל, בסה"כ 520.87 זל.

פון „ברוריה“.

ד. 23.2 ד. י. איז פארגעקומען א פייערליכער געזונטונג-אווענד צוליב'ן אפפאהר פון חברה פרידמאן נאך ארץ-ישראל. ביי שעה סערווירטע טישען האט זיך פערזאמלט א גרויסע צאהל חברים-ות. מיט געזונטונג-רעדעס זע-רען ארויסגעטרעטען די ח"ח: וואל-דאוסקי, יונגסטער, ווארגאן, אין נא-מען פון „ברוריה“ — די ח"ח שווארצ-בוים און גאט. פון השומר-הדתי — קליינער, גרייצער. פון מרכז בעלי-מלאכה דתיים — ח' מיכאלאוויטש. עס האט אויך שעה דעקלאמירט די חברה לאה ווארגאן. אין א פייערליכער שטי-מונג איז דער געזונטונג-באנקעט גע-ענדיגט געווארען 2 א זיגער ביינאכט.

אונזערע אין דער שטאדטישער געזונדהייט-אבטיילונג.

אין דער געזונדהייט-אבטיילונג ביים מאגיסטראט איז געקומען א געוויסער יאן פאפיעושו (קארדעצקי 10), וועלכער האט געוואלט, א דאקטאר זאל איהם אונטערזוכען. ווען די בעזאמטן האט איהם געהייסען קומען צומארגענס, ווייל דעמאלטען טאג האט זיך שוין אויסגע-שעפט דער טעגליכער קאנטיגענט פון מעדיצינישע וויזיטען, האט פאפיעושו מיט דער פויסט איהר דערלאנגט א קלאפ אין קאפ און ענטלאפען. וועגען דעם אפפאל האט מען געמאל-דען דער פאליציי, וועלכע האט פא-פיעושו'ן ארעסטירט, ווייטען, האט פאפיעושו היים. פאר בעלידיגען די בעזאמטן בעת דעם ערפולען איהר דינסט, דראגט פאפיעושו'ן א הארבע שטראף.

די שבת'דיגע זיצונג פון שטאדט-ראט.

דער שטאדט-פערזאנלעכע און דאן פא-דערט אויף ד"ר מיקולסקי אריינצו-טראגען קאנדידאטען ליסטעס אויף א פערזענלעכע.

דערויף האט בלויז די ענדעקישע פראקציע אריינגעטראגען א ליסטע, אויף וועלכער ס'האט פיגורירט אלס קאנדידאט אויף פערזענלעכע אדון. ריי-מונד זאואדזקי.

ס'קומט דאן פאר די געהיימע אב-שטימונג, וועלכע האט געגעבען פאל-גענדען רעזולטאט: 14 שטימען זענען אפגעגעבען געווארען אויף אדון. זא-וואדזקי (13 ענדעקישע און 1 כאדעק); די איבריגע 34 צעטלען זענען געווען ווייטע.

היות, ווי געוועהלט צו ווערען מוז מען האבען אגאפסאלוטע מערהייט פון 25 שטימען, זענען די וואהלען אב-געלעגט געווארען.

שטיצע די געז. „תומכי-עניים“!

פון דער געזעלשאפט „תומכי עניים“ (גוט שבת יודעלעך) טיילט מען אונז מיט, אז פער. שבת איז פערטיילט געווארען איבער 500 קילא ברויט, חלות און אנדערע פראדוקטען צווישען מעהר ווי 300 נויטבעדערפטיגע, בכבוד'ע פא-מיליעס.

די פערזאנלעכע פון דער געזעלשאפט מאכט גלייכצייטיג אויפמערקזאם, אז די פראדוקטען, וואס ווערען געזאמלט, גענוגען נישט פאר די נצרכים, וואס נויטיגען זיך אין שטיצע און די געזעל-שאפט איז געצווינגען יעדע וואך צוצו-קויפען אג'ערך 150 קילא געבעקס, כדי צו קענען בעזארגען אלע נויטבעדער-פטיגע, וועמענס צאהל עס וואקסט כסדר.

די געז. „תומכי עניים“ ווענדעט זיך דעריבער צו דער גאנצער היגער יודי-שע געפאלקערונג מיט א הייסען אפעל, אז קיינער זאל נישט פעהלען צווישען די פראדוקטען-שפענדער און יעדער זאל, לויט זיין מעגליכקייט, מיטהעלפען צו לינדערן די נויט פון אונזערע בכבוד'ע, אריימע ברידער, אנטירענדיג צווישען בעקאנטע און קרובים לטובת דער געז. „תומכי עניים“.

לעצטע אויפטריטען פון דער ווילנער אפערעטען-טרופע.

קיין שום יודישע טרופע האט נישט געהאט אזא קאלאטאלען ערפאלג ווי די ווילנער אפערעטען טרופע מיט נחמה, קדיש, חאש בודאש.

5 אויפטריטען האבען זיי געגעבען און אלע זענען געווען אויסגעקויפט ביזן לעצטען פלאץ. און דאס נישט אין עפס א קליינעם זאל, נאר אין אזעלכע ריעזען זאלען ווי „לונא“ און „אטלאנ-טיק“.

ס'איז געלונגען אויפצוהאלטען די טרופע נאר נאך אויף איינצעלנע אויפ-טריטען אויף פרייטאג און שבת. ס'ווערט געגעבען: היינט פרייטאג, באנדיט-דזשענטעלמען, מארגען שבת נאכמיטאג „דער אמעריקאנער ליטוואק“ און שבת אווענד „די אייביגע מאמע“.

עס איז בלי ספק, אז אלע פערעהרער פון דער דאזיגער טרופע וועלען אויס-נוצען די געלעגנהייט און קומען בע-וואונדערען אונזערע ליבלינגען.

אלע דריי פארשטעלונגען קומען פאר אין קינא „אטלאנטיק“. בילעטען היינט א גאנצען טאג אין דרוקעריי פון ח' באטשאן. שבת א גאנצען טאג אין דער קאסע פון טעאטער.

שטענשטאכאוו בעקומען א מתנה פון 80,000 זל.

פאר'ן צוטערעטען אויסצואספאלטירען די דריטע אלע האט די שטאדט-פער-וואלטונג אויף דעם צוועק גענומען אין ארבייטס-פאנד א לאנגטערמיניגע הלוואה פון 80,000 זל.

אין רעזולטאט פון די בעמיהונגען פון דער שטאדט-פערזאנלעכע האט איצט די דירעקציע פון ארבייטס-פאנד, געגע-בען דער דאזיגער הלוואה דעם כאראק-טער פון א דאטאציע, ד. ה. זי האט פון דער דאזיגער סומע געמאכט א מתנה דער שטאדט.

פער. שבת האלב 8 אין אזעלכע איז אין דער אנוועזנהייט פון אלע 48 גע-וועהלטע ראטמענער, פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון נייעם שטאדט-ראט. די זיצונג האט געעפנט דער צייט-וויילנער פערזענלעכע ח' יאן מאצקע-וויטש.

נאך א לענגערער דיסקוסיע ווערט בעשלאסען די הויך פון דער פענסיע פאר'ן פערזענלעכע אויף 885 זל. און פאר'ן ווייזע-פערזענלעכע 468 זל. חודש-ליך; די לאווינקעס וועלען בעקומען 10 זל. פאר יעדער זיצונג.

אלס פארזיצער פון דער דאזיגער זיצונג ווערט דאן געוועהלט ד"ר מי-קולסקי, וועלכער לעדט איין אלס אס-סארען די ראטמענער: פראם, דיוואץ (פ. פ. ס.) און אדון. קולעי (נ. ד.) אדון. קולעי לעזט פאר די געהעריגע פארשריפטען בנוגע די וואהלען פון

היינט דער לעצטער טערמין פון בעלעגען, „זענאניעס“.

מיר מאכען אויפמערקזאם אונזערע לעזער, אז לויט די פארשריפטען פון דער נייער שטייער-ארדינאציע איז דער טערמין פון בעלעגען „זענאניעס“ ווע-גען הכנסה-שטייער געווארען פערקלי-נערט ביזן 1-טען מערץ.

„זענאניעס“ דארפן דערלאנגען אלע די וואס בעזיצען האנדעלס-פאטענטען פון 1 טער, 2 טער קאטעגאריע און איי-דוסטעלע פאטענטען פון 1-טער ביז 5-טער קאטעגאריעס.

דאנעגען אלע האנדעלס-אונטערנע-מונגען פון דער 3-טער קאטעגאריע און העכער, אלע פאבליק-אונטערנעמונגען פון דער 6-טער קאטעגאריע און הע-כער — זענען נישט מחויב צו בעלעגען „זענאניעס“.

פאר די אונטערנעמונגען, וועלכע האבען אין יאהר 1934 געפיהרט אפי-ציעלע האנדעלס-ביכער איז דער טער-מין פון אגנעבען די „זענאניעס“, פער-לענגערט ביז צום 1 אפריל.

די אלע פערזאנען, אלע וואס זענען מחויב בייצולעגען „זענאניעס“ קענען עס טהון נאר נאך אין משך פון היי-טיגען טאג. די „זענאניעס“ קען מען אפגעבען פערזענליך אבער שיקען רע-קאמענירעט פער פאסט.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון האנד-הערקער-פערבאנד.

שבת, דעם 2 טען מערץ 6 א זיגער און 7 אווענד אין צווייטען טערמין קומט פאר, אין אייגענעם אקאל, די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון ווייזען „יודישען האנדווערקער-פערבאנד מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג:

- 1) ערעפונג, (2) וואהל פון א פארזי-צער, (3) לעזען דעם פארטיהייגען פרא-טאקאל, (4) טעטיגקייטס בעריכט, (6) בע-שטעטיגען דעם בודזשעט אויפ'ן יאהר 1935, (7) וואהלען פון א פערזאנלעכע, (8) פרייע פארשלאגען.

ליי פרישמאן אין טשענסטאכאוו.

אין טשענסטאכאוו וויילט די פרוי פון גרויסען זיכטער רוד פרישמאן, וועלכע איז געקומען מיט דער מיסיע צו פער-שפרייטען די אונטערברליכע וועק פון איהר גרויסען מאן.

עס איז מעהר ווי זיכער, אז די יודישע געזעלשאפט וועט ווי געהעריג אפשאצען די גרויסע מיסיע פון ליי פרישמאן און איהר מיטהעלפען אין איהר גרויסער אויפגאבע, ליי פרישמאן וואוינט האטעל „פאליאניא“.

פון השומר הדתי.

לויט א בעשלוס פון די הנהגה-הראשית איז פראקלאמירט די אקציע פון איינשרייבען דעם חשבון מורחי-מנהג הר' יצחק ניסענבוים אין ספר הזהב פון קרן קימת לישראל. די אקציע ווערט געפיהרט אין אונזער שטאדט מיט געהעריגען ערפאלג.

זו מצוה וזו שכרה...

עס זענען פעהלען פערזאנען, וועל-כע זענען אין אנדערע מצוות גראד נישט אזוי מרקד, דערפאר אפער גי-בען זיי זיך איבער א מצוה, וועלכער זיי זענען איבערגעבען בכל יבבך ובכל נפשך. א דאנק די יחידים, די „משנעים לדבר אחד“ ווערען אויסגעהאלטען א סך אינסטיטוציעס, וואוילעטטיגע און גוטע זאכען, וואס אהן די יחידים וואל-טען זיי קיין תקומה נישט געקאנט האבען. איינער פון די דאזיגע איז ח' מיכאל שילער, וועלכער האט זיך אג-גענומען די מצוה פון בעזארגען די אורחים, וואס קומען שבת אין שוהל-ארין, אז זיי זאלען האבען וואס צו עסען שבת. א פאקט איז, אז איידער ח' שילער האט זיך דער זאך איבער-געבען, זענען אריינגעלייגט געבליבען שטעהן, נאכדעם ווי דער גאנצער עולם האט שוין געהאט פערלאזט די שוהל, וויי עס האט זיי קיינער נישט אהיים געבעטען און זייט ח' שילער פערנעמט זיך דערמיט ווערען אלע אורחים, ווי-פיעל עס זאל נישט זיין—בעזארגט. ח' שילער רעדט אמאל דעם, אמאל יע-נעם מתפלל, טיילמאל איז ער אפילו צודרינגליך, אלץ כדי צו בעזארגען די אורחים, אז זיי זאלען אויך וויסען פון שבת.

דאכט זיך, אז ער טהוט אדבר גדול, פארוואס מען דארף איהם משבח צו זיין און עס איז א גרויסער חידוש, אז עס געפינען זיך אזעליכע מתפללים, וואס אנשטאט זיך צו פערליידיגען, אז זיי קענען דאסמאל קיין אורח נישט אהיינעמען — פאלען זיי נאך אן און זינדען און קריגען זיך מיט איהם, גראד ווי דאס וואלט געווען זיין גאנצע פרנסה.

זו מצוה וזו שכרה...

און פון רייטען קרייז. פערזאנענעם זונטאג איז פארגעק-ומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון „לאפ“ און פון רייטען קרייז. א גרע-סערען אויספיהרליכען בעריכט האט אפגעגעבען דער פארזיצער ח' טא-ראסטא, וועלכער האט צווישען אג-דערן אגעוויזען, אז ס'איז דעם קאמ-טעט געלונגען צו בעקומען א טייל פון גרויסען הויז, וואו עס געפינט זיך היינט די פאסט, וואו עס וועט ווערען אין די קעלערן איינגעארדענט א „סכרן“ (בעשיצונג-ארט), אז אין פאל פון א גאז-אטאק בעת א מלחמה, זאל די בע-פעלקערונג זיך קענען דארט בעשיצען. דער „לאפ“ האט אויך אין דעם הויז זיך איינגעארדענט א שעהנעם לאקאל. דער חנוכה-הבית פון דער דערמאנ-טער איינריכטונג וועט פארקומען דינס-טאג, דעם 19 מערץ, אין טאג פון מאר-שאל פילטורסקי'ס אגמענטאטאג.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון לאפ פון רייטען קרייז.

פערזאנענעם זונטאג איז פארגעק-ומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון „לאפ“ און פון רייטען קרייז. א גרע-סערען אויספיהרליכען בעריכט האט אפגעגעבען דער פארזיצער ח' טא-ראסטא, וועלכער האט צווישען אג-דערן אגעוויזען, אז ס'איז דעם קאמ-טעט געלונגען צו בעקומען א טייל פון גרויסען הויז, וואו עס געפינט זיך היינט די פאסט, וואו עס וועט ווערען אין די קעלערן איינגעארדענט א „סכרן“ (בעשיצונג-ארט), אז אין פאל פון א גאז-אטאק בעת א מלחמה, זאל די בע-פעלקערונג זיך קענען דארט בעשיצען. דער „לאפ“ האט אויך אין דעם הויז זיך איינגעארדענט א שעהנעם לאקאל. דער חנוכה-הבית פון דער דערמאנ-טער איינריכטונג וועט פארקומען דינס-טאג, דעם 19 מערץ, אין טאג פון מאר-שאל פילטורסקי'ס אגמענטאטאג.

אין דער נייער געוועהלטער פערזאנל-עכער טונג איז פון יודען אריין ח' יוסף יונג און לאוויק מאריץ קורלאנד אלס פער-טרעטער. אין דער פערזאנלעכע פון רייטען קרייז זענען אויף דאס גיי געוועהלט געווארען ד"ר שוואלעס און ח' חיים גוסמאן.

פערזאן פון ערד-ארבייטער.

עס איז געשאפען געווארען א „הס-תדרות ציונים-חקלאים“, א פערבאנד פון ציוניסטישע פויערים (לאנדווירטען) און ערד-ארבייטער מיטן צוועק מיט-צוהעלפען זיי עולה צו זיין קיין ארץ-ישראל.

צו ווענדען זיך אין וועלען צו ח' יעקב שאי.

געזאמט גנבים.

פון די שייקעס גנבים, וואס „ארביי-טען“ אזוי פלייסיג לעצטענס אין וויי-לן זענען ארעסטירט געווארען: טאדע-אוש פלאשטשיק 15 יאהר אלט, באג-דאן טשעפראלאווסקי 12 יאהר אלט, וולאדיסלאו ראנאלסקי 10 יאהר אלט.

פלאץ לעגיאנא בעקומט בעסערע בעליכטונג.

ווי מיר ווערען אינפארמירט, וועט אין קורצען אין מיטען פון פלאץ דע-גיאנא ווערען אויפגעשטעלט א הויכער אייזערנער סלופ, אויף וועלכען עס וועט ווערען אינסטאלירט 3 לעמפ, יעדע פון 250 וואלט די קראפט. דער דאזיגער סלופ וועט אויך ווערען בע-שיינט און ארומגענומען מיט א בלי-מען-קארב אג'ערך 2 מעטער הויך פון דער ערד.

א חבר'שער געזענענגס-אווענד.

פערזאנענעם פרייטאג איז אין לא-קאל פון הצה"ר פארעקומען א חבר-שער געזענענגס-אווענד צום אפמאהר פון חבר פון ועד יעקב דאזיגאוויטש קיין איי.

